

ПРАВИЛА, ПОРЯДОК ПОВОДЖЕННЯ І ДІЙ НАСЕЛЕННЯ ПРИ ПОГРОЗІ ЗДІЙСНЕННЯ ТЕРОРИСТИЧНОГО АКТА

1. Загальні рекомендації громадянам по діях в екстремальних ситуаціях

Тероризм — це метод, за допомогою якого організована група або партія прагне досягти проголошені нею цілі через систематичне використання насильства. Для нагнітання страху застосовуються такі методи терористичних дій як вибухи і підпали житлових та адміністративних будинків, магазинів, вокзалів; захоплення заручників, автобусів, викрадення літаків тощо. Для запобігання можливого терористичного акту або зменшення його наслідків необхідно дотримуватися наступних запобіжних заходів: не торкати у вагоні потяга (електрички, трамвая, тролейбуса, автобуса), під'їзді вдома або на вулиці (ринку, у громадських місцях і т.д.) безхазяйні пакети (сумки, коробки і т.д.) і не підпускайте до них інших. Повідомити про знахідку співробітникові міліції. У присутності терористів не виражати своє незадоволення, утримуватися від різких рухів лементів, стогонів.

2. Рекомендації з дій населення у конкретних ситуаціях

Дії у випадку виявлення підозрілого предмета, що може виявитися саморобним вибуховим пристроєм.

Якщо Ви знайшли підозрілий предмет – ні в якому разі не залишайте цей факт без уваги! Знаходячись у суспільному транспорті, опитаєте навколишніх Вас людей для того, щоб одержати інформацію про його хазяїна. Якщо такий не встановлений, негайно повідомите про знахідку водієві (машиністові, кондукторові, співробітникові міліції).

При виявленні підозрілого предмета в під'їзді свого будинку опитайте сусідів. Можливо, він належить комусь з них. Якщо власник предмета не встановлений – негайно повідомите про знахідку у відділення міліції.

При виявленні підозрілого предмета в установі негайно повідомите про знахідку його керівникові (у школі - черговому адміністраторові). В усіх перерахованих випадках:

- не торкайте, не розкривайте і не пересувайте знахідку;
- зафіксуйте час її виявлення;
- постарайтеся зробити так, щоб люди відійшли якнайдалі від небезпечної знахідки;
- обов'язково дочекайтеся прибуття оперативно-слідчої групи;
- не забувайте, що Ви є основним очевидцем.

Пам'ятайте!

Зовнішній вигляд предмета може ховати його дійсне призначення. Як камуфляж для вибухових пристроїв використовуються звичайні сумки, пакети, згортки, коробки, іграшки тощо.

Батьки!

Ви відповідаєте за життя і здоров'я Ваших дітей. Роз'ясніть дітям, що будь-який предмет, знайдений на вулиці або в під'їзді, може становити небезпеку для їхнього життя.

Ще раз нагадаємо!

Не робіть самостійних дій зі знахідками або підозрілими предметами, що можуть виявитися вибуховими пристроями – це може привести до їх вибуху, численним жертвам, руйнуванням;

Як діяти, якщо Ви потрапили в перестрілку?

Якщо стрілянина застала Вас на вулиці:

- відразу ж ляжте й озирнетесь, виберіть найближче укриття і пробіть до нього, не піднімаючись у повний ріст. Укриттям можуть служити виступи будинків, пам'ятники, бетонні стовпи, бордюри, канави тощо. З першою нагодою сховайтеся в під'їзді житлового будинку, у підземному переході і дочекайтеся закінчення перестрілки;

- необхідно вжити заходів для порятунку дітей, при необхідності прикрийте їх своїм тілом;

- по можливості повідомите про вказані події співробітникам міліції.

Якщо стрілянина застала Вас в будинку, укрийтеся у ванній кімнаті і ляжте на підлогу – знаходитися в житловій кімнаті небезпечно через можливий рикошет.

Як діяти при захопленні автобуса (тролейбуса, трамвая) терористами?

Якщо Ви знаходитесь у захопленому терористами автобусі (тролейбусі, трамваї) намагайтеся дотримуватися наступних рекомендацій:

- не звертайте до себе уваги терористів, не дивіться їм у очі, зніміть ювелірні прикраси. Жінкам у міні-спідницях бажано прикрити ноги;

- заспокойтеся і спробуйте відвернутися від подій, що відбувається, наприклад, почніть читати, розгадувати кросворди;

- не пересувайтеся по салону і не відкривайте сумки без дозволу терористів;

- огляньте салон, відзначте місця можливого укриття у випадку стрілянини;

- не реагуйте на провокаційну або зухвалу поведінку терористів;

- якщо спецслужби почнуть спробу штурму – негайно лягайте на підлогу між кріслами і залишайтеся в такому положенні до кінця штурму;
- після звільнення негайно залиште автобус (тролейбус, трамвай) – не виключена можливість попереднього його мінування терористами і вибуху (загоряння).

Як діяти, якщо Ви опинились в заручниках

Якщо Ви виявилися в заручниках:

- не допускайте дій, що можуть спровокувати нападаючих до застосування зброї;
- переносіть позбавлення, образи і приниження, не дивіться в очі злочинцям, не поводьтеся зухвало;
- не допускайте істерики і паніки, виконуйте вимоги злочинців, не заперечуйте їм, не ризикуйте своїм життям і життям оточуючих;
- перш ніж що-небудь зробити (сісти, встати, попити, сходити в туалет тощо) запитайте дозволу в злочинців;
- якщо ви поранені, постарайтеся не рухатися. Цим Ви запобіжите додатковій втраті крові.

У ході дій спецслужб по звільненню заручників:

- лежить на підлозі обличчям вниз, голову закрийте руками і не рухайтеся;
- тримайтеся по можливості подалі від дверей та вікон;
- ні в якому разі не біжіть назустріч працівникам спецслужб або від них, тому що Вас можуть прийняти за злочинця.

Дії при одержанні інформації про евакуацію

Якщо інформація про початок евакуації застала Вас у квартирі:

- візьміть документи, гроші, цінності;
- відключіть електрику, газ, воду, загасіть в печі (каміні) вогонь;
- надайте допомогу в евакуації літнім і важко хворим людям;
- закрийте входні двері на замок;
- повертайтеся в залишене приміщення тільки після дозволу відповідальних за евакуацію осіб.

3. Рекомендації керівникам підприємств, організацій, установ по діях в екстремальних ситуаціях

Заходи при виявленні підозрілого предмету, що може виявитися вибуховим пристроєм

Запобіжні заходи:

- жорсткість пропускового режиму при вході (в'їзді) на територію установи;
- щоденні обходи території установи і її огляд на предмет своєчасного виявлення вибухових пристроїв або підозрілих предметів;
- періодична перевірка складських приміщень; ретельний підбір і перевірка кадрів;
- при здачі складських приміщень в оренду рекомендується включати в договір пункти, що дають право при необхідності перевіряти їх за вимогою керівника установи.

У випадку виявлення підозрілого предмета, що може виявитися вибуховим пристроєм:

- сповістити про це в правоохоронні органи;
- дати співробітникам вказівку знаходитися на безпечній відстані від виявленого предмету, не наближатися, не торкати, не розкривати і не переміщати знахідку;
- при необхідності приступити до евакуації людей відповідно до наявного плану;
- забезпечити безперешкодний під'їзд до місця виявлення предмета автотранспорту правоохоронних органів, медичних, пожежних і інших служб;
- до моменту прибуття оперативно-слідчої групи забезпечити присутність осіб, що знайшли знахідку.

Порядок прийому повідомлень, що містять погрози терористичного характеру, по телефону і письмово.

При прийомі телефонного повідомлення, що містить інформацію терористичного характеру:

- постарайтеся дослівно запам'ятати розмову і зафіксувати її на папері;
- по ходу розмови відзначте стать, приблизний вік, особливості мови особи, що телефонувала (голос, темп мови, вимова, манера мови тощо);
- відзначте звуковий фон (шум, звуки, голоси);
- визначте характер дзвінка (міський або міжміський);
- зафіксуйте точний час початку розмови і його тривалість;
- при наявності на Вашому телефонному апараті автомата визначення номера – запишіть номер, що визначився.

При одержанні письмової погрози:

- покладіть документ у чистий поліетиленовий пакет і тверду папку;
- не залишайте на ньому відбитків своїх пальців;
- не розширюйте коло осіб, знайомих зі змістом документа;
- не зшивайте документ, не склеюйте, не згинайте і не мніть його, не робіть на ньому написів.

ПАМ'ЯТКА
для пасажирів, водіїв автобусів, трамваїв, таксі, кондукторів,
працівників установ на випадок виявлення вибухових речовин, виник-
нення екстремальної ситуації

При виявленні вибухових речовин або підозрілих предметів, в яких може знаходитися вибухівка (дипломати, сумки, коробки, пакети), з метою запобігання вибуху необхідно знати наступні правила:

- забороняється торкати і переміщати підозрілий предмет, засипати його ґрунтом або піском;
- забороняється користуватися електрорадіоапаратурою поблизу даного предмету;
- забороняється робити температурні, звукові, механічні, електромагнітні впливи на вибухові предмети;
- при виявленні хоча б одного підозрілого предмету не здійснювати пошук інших вибухонебезпечних предметів.

Водіям автобусів, трамваїв, таксі, кондукторам при виявленні підозрілих предметів необхідно негайно заглушити двигун (у трамваях і тролейбусах – знеструмити вагон) і вжити термінових заходів по евакуації пасажирів.

Повідомити про виявлення вибухових речовин або предметів, схожих на вибухові речовини, а також інформацію про терористичні акти, що готуються, вибухи, на найближчі пости міліції або органи внутрішніх справ.

Категорично забороняється здійснювати які-небудь дії з виявленим підозрілим предметом.

ПАМ'ЯТКА
у плані можливих диверсійно-терористичних актів для освітніх
установ характерним є анонімне повідомлення про закладку саморобно-
го вибухового пристрою в будинок де знаходиться установа.

Нагадуємо основну послідовність дій при отриманні такого повідомлення:

1. Установити контакт з анонімом, ні в якому разі не виявляючи брутальності:
 - представитися, назвати своє ім'я; спробувати заспокоїти особу, що повідомляє про вибуховий пристрій; завірити, що вимоги будуть негайно передані керівникові.

2. З'ясувати вимоги аноніма й одержати інформацію про характер погрози:
 - уважно вислухати і під диктовку записати всі його вимоги; під будь-яким приводом запропонувати повторити свої вимоги; задати уточнюючі пи-

тання про характер погрози і часу її реалізації, стимулюючи розповіді якнайбільше.

3. З'ясувати мотиви дій аноніма:

- задати питання про цілі, що переслідує анонім, відповіді вислухати уважно, виявляючи співучасть; запропонувати анонімові інші шляхи реалізації його цілей.

4. По закінченню розмови варто повторити основні моменти бесіди з ним, сказати ще раз, що усі вимоги будуть передані керівникові, переконати особу що дзвонила повторити дзвінок («Можете передати все це прямо нашому директорові, він підійде через 10 хвилин» тощо).

5. Негайно доповісти про дзвінок керівникові і заповнити контрольний лист спостережень.

6. Якщо в телефонному апараті немає визначника номера то не класти слухавку після закінчення розмови на важіль, накрити її предметом, що виключає прослуховування розмов у приміщенні, де встановлений телефон (ху-тряна шапка, піджак, шарф, кофта і т.д.). До приїзду спецслужб розмови в приміщенні бажано припинити.

Порядок дій керівника освітньої установи:

1. Не допустити паніки в довіреній установі;

2. Не допустити розповзання слухів;

3. Особисто або через довірену особу докласти про факт по телефону 102. Зайвих дзвінків в оперативні служби робити не треба (органи внутрішніх справ самостійно оповіщають взаємодіючі служби).

4. Про отриману інформацію повідомити тільки начальникові служби безпеки.

5. Провести організовану евакуацію по заздалегідь відпрацьованих сигналах (типу «Навчальна пожежна тривога! Усім залишити будинок» тощо).

Евакуацію проводити поза зоною можливо вражаючої дії підозрілого предмета.